

פרק ראשון : פרשנות

1. בחוק זה –

“שירות צבאי” ו”שירות” –

- (1) שירות בצבא-הגנה לישראל;
- (2) לגבי התקופה שמיום י"ז בכסלו תש"ח (30 בנובמבר 1947) עד יום כ"ט בכסלו תש"ט (31 בדצמבר 1948) – כל שירות אחר ששר הבטחון הכריז עליו, באכרזה שפורסמה ברשומות, כשירות צבאי לצורך חוק זה;
- (3) לגבי התקופה שעד יום י"ז בכסלו תש"ח (30 בנובמבר 1947) – שירות פעיל ביחידה לוחמת של ארגון ההגנה בארץ ישראל וכל שירות אחר בארץ ישראל ששר הבטחון הכריז עליו, באכרזה שפורסמה ברשומות, כשירות צבאי לצורך חוק זה;

“חייל משוחרר” – אדם ששירת בשירות צבאי ושוחרר מהשירות;
“בנות” – איבוד הכושר לפעול פעולה רגילה, בין גופנית ובין שכלית, או פחיתותו של כושר זה, שבאו לחייל משוחרר כתוצאה של אחת מאלה שאירעה בתקופת שירותו עקב שירותו:

(1) מחלה;

(2) החמרת מחלה;

(3) חבלה;

“נכה” – חייל משוחרר שלקה בנכות;

“בן משפחה” של נכה –

- (1) אשה, ובכלל זה אשה הגרה יחד עם הנכה והידועה בציבור כאשתו;
- (2) ילד, ובכלל זה ילד חורג וילד מאומץ, שטרם מלאו לו שמונה עשרה שנה;
- (3) הורה, ובכלל זה הורה חורג והורה מאומץ, שאין לו זולת הנכה יותר משני ילדים העומדים ברשות עצמם והוא אחד מאלה:
  - (א) אב נצרך שטרם מלאו לו חמישים שנה;
  - (ב) אב שמלאו לו חמישים שנה, ואין לו הכנסה מספקת למחייתו;
  - (ג) אם שאין לה הכנסה מספקת למחייתה;
- (4) אח יתום משני הוריו, אשר טרם מלאו לו שמונה-עשרה שנה, אינו משתכר למחייתו, ואין לו זולת הנכה, אח העומד ברשות עצמו, ומחסורו היה על הנכה סמוך לפני התגייסותו של הנכה לשירות;

“אח” כולל אחות;

“נצרך” – אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו ואין לו הכנסה מספקת למחייתו;
“עומד ברשות עצמו” – אדם שמלאו לו שמונה-עשרה שנה ואיננו נצרך;
“אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו” – אדם שאינו מסוגל להשתכר למחייתו מחמת גילו או מחלתו או ליקויו הגופני או השכלי, וכן אדם שהוכר, לפי כללים שייקבעו בתקנות, כבלתי מסוגל להשתכר למחייתו;

• מתפרסם על ידי שר המשפטים, לפי סעיף 16 (ו) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948; ע"ר תש"ח, תוס' א מס' 2, עמ' 1; ס"ח 155, תשי"ד, עמ' 126; המקורות: ס"ח 25, תש"ט, עמ' 278; 53, תשי"י, עמ' 180; 106, תשי"ב, עמ' 282; 150, תשי"ד, עמ' 88; 188, תשט"ו, עמ' 130.

•• המספרים שבכותרות השוליים המוקפים סוגריים מרובעים מציינים את מספר הסעיף בנוסח המקורי.

"הכנסה מספקת למחיית אדם" – הכנסה שהוכרה כמספקת למחייתו של אדם והתלויים בו, לפי כללים שייקבעו בתקנות;

"הענקה" – תשלום חד-פעמי;

"השכר הקובע", לגבי נכה פלוני – שני שלישים מסך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא 15 ושהרכב משפחתו הוא כמספר בני המשפחה של הנכה.

נכים ממתנדבי
הישוב
[א 28]

2. (א) "נכה ממתנדבי הישוב", בסעיף זה – מי ששירת ביחידה של צבאות הממלכה המאוחדת של בריטניה הגדולה ואירלנד הצפונית על פי קריאת המוסדות הלאומיים בארץ ישראל, והוכיח כי הרשות המוסמכת לכך באותה ממלכה קבעה שהוא לקה בנכות בתקופת שירות זה ועקב שירות זה.

(ב) שירותו של נכה ממתנדבי הישוב רואים אותו לענין חוק זה כשירות צבאי, ולענין חוק זה יהיה דינו, פרט לתגמולים ולהענקה, כדין נכה כמשמעותו בסעיף 1.

(ג) נכה ממתנדבי הישוב יהיה דינו לענין כל חיקוק אחר כדין נכה כמשמעותו בסעיף 1 ואת התגמולים שהוא מקבל מהממלכה האמורה יראו כאילו הם תגמולים המשתלמים לפי חוק זה.

(ד) לענין סעיף זה, תהיה דרגת נכותו של נכה ממתנדבי הישוב כפי שתיקבע לו מדי פעם בפעם על ידי הרשות האמורה בסעיף קטן (א).

פרק שני : תגמול, מענק ודמי נכות

3. (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-10% והיא פחותה מ-35% תשולם לו הענקה בשיעור של מחצית האחוז משכרו הקובע לכל אחוז שבדרגת נכותו כפול שלושים וששה. (ב) הענקה לפי סעיף זה לא תשולם למי שקיבל הענקה לפיו לפני תחילתו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשט"ו-1955.¹

הענקה לנכים
עד 35%
[4]

4. (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-35% אך היא פחותה מ-50% ישולמו לו, כל עוד הוא נכה כאמור, דמי נכות חדשיים לכיסוי ההוצאות המיוחדות הנגרמות לו בגלל נכותו.

דמי נכות
[5]

(ב) דמי הנכות החדשיים יהיו בשיעור של מחצית האחוז משכרו הקובע לכל אחוז שבדרגת נכותו.

(ג) לענין הסעיפים 2, 6 (ב), 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 30, 31, 36, 38, 39 ו-40 לחוק זה ולענין חוק הביטוח הלאומי, תשי"ד-1953,² חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות), תשי"ד-1954,³ וחוק שירות המדינה (גימלאות), תשט"ו-1955,⁴ דין דמי נכות כדין תגמול.

תגמולים לנכים
של 50%-100%
[6]

5. נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-50% ישולמו לו, כל עוד הוא נכה כאמור, תגמולים בשיעור של אחוז אחד משכרו הקובע לכל אחוז שבדרגת נכותו.

תגמול למחוסר
פרנסה
[א 6]

6. (א) נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-20% והוא מחוסר פרנסה ישולמו לו, כל עוד הוא מחוסר פרנסה, תגמולים בשיעור מחצית שכרו הקובע וזה נוסף לתשלומים שהוא קיבל או זכאי לקבל לפי הסעיפים 3, 4 או 5.

1 ס"ח 188, תשט"ו, עמ' 130.

2 ס"ח 137, תשי"ד, עמ' 6.

3 ס"ח 163, תשי"ד, עמ' 179.

4 ס"ח 188, תשט"ו, עמ' 135.

(ב) "נכה מחוסר פרנסה" הוא נכה שאין לו הכנסה מכל מקור שהוא, פרט לתגמולים לפי חוק זה, ושהוכיח לקצין התגמולים לפי כללים שייקבעו בתקנות, כי הוא עשה את כל אשר ביכלתו, כדי לקבל הכנסה כאמור.

תגמולים מיוחדים
[7]

7. (א) נכה הזכאי לתגמולים והוא נצרף, ישולמו לו, במקום התגמולים האמורים בסעיף 5 או 6, תגמולים בשיעור סך כל המשכורת המשתלמת לעובד המדינה שדרגת משכורתו היא 13 ושהרכב משפחתו הוא כמספר בני המשפחה של הנכה.

(ב) נכה בעל דרגת נכות מיוחדת, שנקבעה לפי כללים שפורטו בתקנות, ישולמו לו נוסף לתגמוליו, כל עוד הוא בעל דרגת נכות כזו, תגמולים מיוחדים בשיעור שייקבע לפי אותם הכללים.

8. (א) היה לנכה הורה מלידה והורה חורג או מאמץ, שניהם בני-מין אחד, לא ייחשב כבן משפחה לענין חוק זה, אלא אחד מהם.

שני הורים ממין אחד והורים זקנים
[8]

(ב) קצין תגמולים רשאי להורות, כי סב או סבה של נכה שמחסורם על הנכה יוכרו כהורים לענין סעיף זה, ובלבד שלא יוכרו יותר משני הורים זקנים.

9. לא ישולמו הענקה או תגמול לפי חוק זה לנכה שהתנהגות רעה חמורה מצדו גרמה לנכותו; אך אם הנכה הוא נצרף, רשאי קצין תגמולים לשלם לו הענקה או תגמול שייראו בעיניו, ובלבד שלא יעלו על ההענקה או התגמול שהנכה הזה זכאי להם, אלמלא הוראות סעיף זה.

התנהגות רעה חמורה
[9]

פרק שלישי : קביעת נכות

10. ועדה רפואית תקבע מזמן לזמן את דרגת נכותו של נכה, לפי מבחנים שייקבעו בתקנות.

קביעת דרגת נכות
[10]

11. היתה ועדה רפואית סבורה שאילו קיבל נכה טיפול חירורגי או טיפול רפואי אחר, היתה פוחתת דרגת נכותו, והוא סירב, ללא צידוק מספיק, לקבל את הטיפול, רשאי קצין תגמולים להורות שכל תגמול שהנכה זכאי לו יופחת עד כדי מחציתו.

סירוב לקבל טיפול רפואי
[11]

12. (א) חייל משוחרר הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה של ועדה רפואית רשאי, בתנאים שייקבעו בתקנות, לערור עליה בפני ועדה רפואית עליונה.

ועדה רפואית עליונה
[12]

(ב) קצין תגמולים רשאי, בתנאים שייקבעו בתקנות, לערור לפני ועדה רפואית עליונה על כל החלטה של ועדה רפואית.

פרק רביעי : תשלומים

13. תגמול ישולם מדי חודש בחודשו, בסופו של כל חודש.

זמן לתשלום תגמולים
[13 (א)]

14. אסור לנכה להעביר לאחר את זכותו לתגמול, או לתתו בערבות, או לשעבדו כל שיעבוד שהוא.

איטור העברת תגמול
[13 (ב)]

15. אין להטיל עיקול על תגמול.

איטור תגמול
[13 (ג)]

16. שולמו לנכה כספים למעלה מן התגמול המגיע לו, רשאי קצין תגמולים לעכב את תשלומו של תגמול המגיע לנכה, עד אשר הסכום שעוכב יהיה שווה לאותם הכספים; ובלבד שבשום חודש לא יעוכב סכום העולה על שליש התגמולים המגיעים לנכה באותו חודש.
17. נכה שלא גבה תגמול או הענקה תוך שנה מיום התשלום או תוך שמונה עשר חודש מיום תחילת תקפו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשי"ב-1952⁵, הכל לפי התאריך המאוחר יותר – תפקע זכותו לקבלם, אלא אם הורה קצין תגמולים הוראה אחרת.
18. תגמולים ודמי נכות המגיעים לנכה ישולמו מיום שחרורו של הנכה משירותו הצבאי, שבזמנו אירע המקרה שגרם לנכותו – אם הגיש תביעה לתשלומים אלה תוך ששה חדשים מיום שחרורו; בכל מקרה אחר – מיום הגשת התביעה, זולת אם קבעה לכך הועדה הרפואית תאריך מאוחר יותר.
19. לא ייקבע לנכה מכוח שירות כמשמעותו בסעיף 1 (3) כתאריך להתחלת תשלום תגמולים מועד מוקדם מתחילתו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשי"ד-1954.
20. תגמול ישולם לנכה שלו הוא מגיע; אך קצין תגמולים רשאי להורות שתגמול בעד כן-משפחה ישולם לאותו כן-משפחה, או לאדם שאותו כן-משפחה נמצא בהשגחתו.
21. ההענקות והתגמולים לפי חוק זה ישולמו מאוצר המדינה.
22. (א) קיבל נכה, בין לפני תחילת תקפו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשי"ב-1952, ובין לאחר מכן, מילווה שיקום מאוצר המדינה או בערבות המדינה או מקרן שהמדינה ערבה להפסדיה, רשאי קצין תגמולים –
- (1) לגבי נכה שסעיף 3 חל עליו – לזקוף מילווה זה על חשבון ההענקה שהנכה זכאי לה לפי אותו סעיף;
- (2) לגבי נכה הזכאי לתגמולים – להורות שיעכבו מתגמוליו החדשיים חלק שאינו עולה על שליש מהם עד שהמילווה יסולק במלואו.
- (ב) "מילווה שיקום", בסעיף זה – מילווה שקצין תגמולים משוכנע בו שניתן למטרת שיקום.
23. קיבל נכה מן המדינה בתקופה שמיום שחרורו ועד יום היכנס חוק זה לתקפו, תשלומים למחירתו ולמחייית בני משפחתו, והוא זכאי לתגמולים לפי חוק זה, רשאי קצין תגמולים לזקוף תשלומים אלה על חשבון תגמוליו של הנכה בעד אותה תקופה.
24. מן ההענקה המגיעה לאדם עקב נכותו מכוח שירות כמשמעותו בסעיף 1 (3) יפחיתו את הסכומים ששילם לו מוסד מן המוסדות הלאומיים בארץ ישראל או אוצר המדינה בקשר לאותה נכות.

פרק חמישי : ארגון

25. (א) שר הבטחון ימנה קצין תגמולים או קציני תגמולים לענין חוק זה.
- (ב) הודעה על מינוי קצין תגמולים ועל מענו תפורסם ברשומות.
26. (א) שר המשפטים ימנה ועדת ערעור או ועדות ערעור לענין חוק זה.

⁵ ס"ח 106, תשי"ב, עמ' 282.

(ב) ועדת ערעור תהיה של שלושה חברים, ליושב ראש הועדה ימונה שופט בית משפט מחוזי או שופט שלום. לפחות אחד מחברי הועדה האחרים יהיה רופא מוסמך.
(ג) הודעה על מינוי ועדת ערעור ועל מענה תפורסם ברשומות.

27. לקצין תגמולים ולועדת ערעור סמכויות כסמכויותיה של ועדת חקירה, שנחמנתה לפי פקודת ועדות החקירה⁶, ושהוענקו לה כל הסמכויות שאפשר להעניק לוועדת חקירה כזאת לפי סעיף 5 לפקודה האמורה.

סמכויות עור
[21 (א)]

28. קציני תגמולים וועדות ערעור לא יהיו קשורים בדקדוקי דיון ובדיני ראיה, אלא יפעלו בדרך שתיראה להם כמועילה ביותר לכירור השאלות העומדות לדיון, לרבות הסתמכות, בשאלה רפואית, על חוות דעת של ועדה רפואית או ועדה רפואית עליונה, שתינתן לפי דרישת קצין תגמולים או ועדת ערעור.

סדרי הדיון
[21 (ב)]

29. (א) אופן הרכבת ועדות רפואיות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן ייקבעו בתקנות.
(ב) אופן הרכבת ועדה רפואית עליונה, סמכויותיה וסדרי עבודתה ייקבעו בתקנות.

הרכבן של ועדות רפואיות
[21 (ב), 12 (א)]

פרק שישי : הבקשות וההחלטה בהן

30. (א) התובע הענקה או תגמול לפי חוק זה יגיש בקשה לקצין תגמולים.
(ב) מי שלא הגיש בקשה כאמור בסעיף קטן (א) והוא תובע זכות אחרת לפי חוק זה חייב להגיש לקצין התגמולים בקשה להכירו כנכה.

בקשות
[16 (א) (ב)]

31. (א) קצין התגמולים ידון ויפסוק בכל בקשה בהקדם ככל האפשר.
(ב) החליט קצין התגמולים שהתובע זכאי להענקה, לתגמול או להכרה כנכה כמבוקש, יודיע לו על כך מיד בדואר רשום.

החלטה בבקשות
[16 (א) - (ה)]

(ג) החליט קצין התגמולים שהתובע אינה זכאי להענקה, או לתגמול או להכרה כנכה כמבוקש, יודיע לו על כך מיד בדואר רשום ויצוין את נימוקי החלטתו.

התיישנות חביעות
[16 (א)]

32. (א) הזכות להגיש בקשה לפי סעיף 30 (א) או (ב) מתיישנת כתום שנתיים מיום שחרורו של הנכה משירותו הצבאי שבזמנו אירע המקרה שגרם לנכותו, אולם אם הנכות נובעת ממחלה ששרר בהטחון קבע לגביה בתקנות תקופה התיישנות ארוכה יותר – תתיישן הזכות כתום אותה תקופה.

[תשי"ט, 4]

(ב) הזכות להגיש בקשה לקצין תגמולים כדי להוכיח, שנתמלאו התנאים האמורים בסעיף 2 תתיישן תוך ששה חדשים מיום הקביעה האמורה באותו סעיף, או תוך שנה מיום תחילתו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשי"ד-1954, הכל לפי התאריך המאוחר יותר.

[תשי"ד, 3 (2)]

(ג) זכותו של נכה מכוח שירות כמשמעותו בסעיף 1 (3) להגיש בקשה לתגמול, לא תתיישן אלא כתום שנה מיום תחילתו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשי"ד-1954.

[תשי"ט, 4]

(ד) זכותו של נכה מכוח שירות כמשמעותו בסעיף 1 (3) להגיש לקצין תגמולים בקשת הענקה, תתיישן כתום שלושים יום מיום תחילתו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (הוראות שונות), תשי"ט-1959.⁷

33. (א) תובע הרואה עצמו נפגע על ידי החלטה כל שהיא של קצין תגמולים, רשאי לערער עליה לפני ועדת ערעור תוך ארבעה עשר יום מהיום שבו הניעה אליו ההודעה

ערעור לפני ועדת ערעור
[17 (א) - (ז)]

⁶ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"א, עמ' 152.
⁷ ס"ח 285, תשי"ט, עמ' 146.

על החלטת קצין התגמולים, אולם רשאית הועדה להאריך לו את מועד הערעור לתקופה נוספת שלא תעלה על ארבעה עשר יום.

(ב) הערעור יוגש לוועדת הערעור בכתב בשני העתקים, הועדה תשלח העתק אחד לקצין התגמולים שעל החלטתו מערערים.

(ג) ועדת הערעור רשאית לאשר את החלטת קצין התגמולים או לשנותה.

(ד) תובע שהגיש ערעור לוועדת ערעור רשאי להופיע בפניה, הוא או בא כוחו, ולטעון את טענותיו.

(ה) אדם המופיע בפני ועדת ערעור כבא-כוחו של תובע לא יהיה זכאי לשכר טרחה, אלא באישור ועדת הערעור על פי בקשתו, ובשיעור שייקבע על ידה.

(ו) ועדת ערעור תתן נימוקים להחלטתה.

(ז) יושב ראש ועדת הערעור ישלח מיד העתק החלטת הועדה לתובע ולקצין התגמולים בדואר רשום.

34. (א) התובע וקצין תגמולים רשאי לערער על החלטת ועדת ערעור לפני בית המשפט העליון ככית משפט לערעורים אזרחיים, אך אין לערער אלא בנקודה משפטית בלבד. –

(ב) שר המשפטים יקבע בתקנות את המועד להגשת הערעור לפי סעיף קטן (א), את אופן הגשתו ואת סדרי הדיון בו.

ערעור לפני
ביהמ"ש העליון
[17 (ח) (ט)]

35. קצין תגמולים רשאי לתת החלטה חדשה בכל בקשה, אף אם ניתנה בה כבר החלטה סופית לפי סעיף 33, 34, אם הוכח, כי ההחלטה הושגה על ידי מעשה או חדלה המהווים עבירה פלילית, או אם נתגלה על סמך ראיות חדשות שלא היו בפני גותן ההחלטה הקודמת, כי אותה החלטה בטעות יסודה.

החלטות חדשות
[17 (ח) (ט)]

פרק שביעי: הוראות כלליות

36. (א) חייל משוחרר הזכאי, בשל נכות שלקה בה, להענקה או לתגמולים, לפי חוק זה, והוא זכאי, בשל המחלה, החבלה או החמרת המחלה, שכתוצאה מהן לקה באותה נכות, גם לפיצויים לפי חוק אחר, יחולו עליו הוראות אלה:

תשלומים לפי
חוק זה ופיצויים
לפי חוק אחר

- (1) הוא רשאי לנקוט צעדים משפטיים כדי לזכות בהענקה או בתגמולים לפי חוק זה וכן בפיצויים לפי החוק האחר, אך לא יגבה פיצויים לפי החוק האחר והענקה או תגמולים לפי חוק זה כאחד;
- (2) שולמו לו הענקה או תגמולים לפי חוק זה, זכאית המדינה להיות מפוצה בעד תשלומים אלה ובעד כל תשלום אחר שהיא עלולה להתחייב בו מכוח חוק זה. מידי האדם שעליו מוטלת החובה לשלם לו פיצויים לפי החוק האחר, עד לסכום אותם הפיצויים;
- (3) שולמו לו פיצויים לפי החוק האחר, לא יחולו עליו שאר הסעיפים של חוק זה, פרט לזכותו לקבל את סמל הנכים;
- (4) הוא חייב להושיט כל עזרה ולנקוט כל פעולה סבירה על מנת לסייע לאוצר המדינה במימוש זכותו לפי פסקה (2).

(ב) "פיצויים לפי חוק אחר", בסעיף זה – פיצויים על נזקים אזרחיים או פיצויים לפי פקודת הפיצויים לעובדים, 1947⁸.

⁸ ע"ר 1947, תוס' 1 מס' 1604, עמ' 153.

37. (א) קצין תגמולים רשאי להורות אחת לשנה על בדיקת הנכה שנית אם לא הורתה הועדה הרפואית הוראה אחרת.

(ב) קצין תגמולים חייב, לפי דרישת נכה, להורות על בדיקתו מחדש, אם עברו לפחות ששה חדשים מיום קביעת דרגת נכותו לאחרונה. אולם רשאי קצין התגמולים להתנות את ביצוע הבדיקה בתנאי שהנכה יפקיד סכום הוצאותיה המשוערות, הכל לפי כללים שנקבעו בתקנות.

(ג) הורה קצין תגמולים על בדיקתו מחדש של נכה, יהיה הנכה חייב להתייצב, בזמן ובמקום שנקבעו לפי ההוראה, בפני ועדה רפואית ולהיבדק כל בדיקה שתידרש לשם קביעת דרגת נכותו מחדש.

(ד) הורה קצין תגמולים על בדיקתו מחדש של נכה, והנכה לא מילא חובה מן החובות המוטלות עליו לפי סעיף קטן (ג), ומיום קביעת דרגת נכותו לאחרונה ועד מועד בדיקתו החדשה עברו לפחות ששה חדשים – רשאי קצין תגמולים להורות על הפחתת תגמוליו עד אשר ימלא אותה חובה.

(ה) הוצאות של בדיקה שקצין תגמולים הורה עליה לפי סעיף קטן (ב) יהיו על הנכה, אלא אם הורה קצין התגמולים הוראה אחרת או אם קבעה הבדיקה כי חל שינוי בדרגת נכותו; היו ההוצאות על הנכה, רשאי קצין תגמולים לראותם ככספים שסעיף 16 חל עליהם.

38. נכה המקבל רימולים לפי חוק זה, וועדה רפואית או ועדה רפואית עליונה קבעה לו מחדש דרגת נכות פחותה מ-35%, וכן נכה שקיבל הענקה לפי סעיף 3, וועדה כאמור קבעה לו מחדש דרגת נכות של 35% ומעלה (לשתי הדרגות ייקרא בסעיף זה – הדרגה החדשה), יחולו עליו הוראות אלה:

שינוי יסודי
בדרגת הנכות
[19 א]

(1) היתה הדרגה החדשה פחותה מ-35% – תפקע מיום תחילת דרגתו החדשה זכותו של הנכה לקבל תגמולים, ובמקומם תשולם לו הענקה בהתאם לדרגתו החדשה, כאמור בסעיף 3; ואם שולמו לו תגמולים לחשבון הזמן שלאחר יום תחילת דרגתו החדשה, ייזקפו התגמולים האלה על חשבון ההענקה;

(2) היתה הדרגה החדשה 35% או למעלה מזה – ישולמו לו מיום תחילת דרגתו החדשה תגמולים חדשיים לפי אותה דרגה; אולם ההענקה שקיבל תיזקף על חשבון תגמולים ויראו אותם ככספים שסעיף 16 חל עליהם, אלא שבשום חודש לא יעוכב בלא הסכמתו סכום העולה על מחצית התגמולים.

39. נכה המקבל תגמול ולא פרנס את בני האדם שהוא חייב כמזונותיהם, רשאי קצין תגמולים ליטול לידי את התגמול ולהשתמש בו לטובת הנכה ובני האדם האמורים או להורות שאדם שמונה על ידי קצין התגמולים יעשה זאת.

נטילת תגמול
במקרים מסוימים
[20]

40. נכה המרצה עונש מאסר – לא ישולם לו תגמול בעד תקופת מאסר; אך קצין תגמולים רשאי להורות שהתגמול, או מקצתו ישולם לאדם שהנכה חייב במזונותיו.

דין נכה במאסר

41. (א) ועדה, שאופן הרכבתה וסמכויותיה ייקבעו בתקנות, תעניק לכל נכה, שדרגת נכותו היא 35% או יותר, סמל מיוחד (להלן – סמל הנכים), וכן רשאית הועדה להעניק את הסמל לנכה שדרגת נכותו פחותה מ-35% אך אינה פחותה מ-10%, אם היא סבורה, כי הוא זכאי לסמל מחמת סוג נכותו. מקבל הסמל רשאי לענדו כל עוד הוא נכה כאמור.

סמל הנכים
[25 א]

(ב) צורת סמל הנכים, ממדיו ודרכי הענקתו, ההוראות בדבר ייצורו, בדבר המסחר וכל שימוש אחר בו ובדבר האופן שבו יחזיר את הסמל מי שפקעה זכותו לענדו – ייקבעו בתקנות.

42. (א) אדם שמסר במזיד לועדה רפואית, לועדה רפואית עליונה, לקצין תגמולים או לועדת ערעור ידיעה כוזבת בענין הקשור בזכויותיו לפי חוק זה, דינו – מאסר עד ששה חדשים או קנס עד מאה וחמישים לירות או שני הענשים כאחד.

(ב) אדם שבמרמה השיג הענקה או תגמול, לעצמו או לאדם אחר, דינו – מאסר עד שתי שנים.

(ג) אדם שענד את סמל הנכים, אן סמל הדומה לו עד כדי להטעות, ולא היה רשאי לענודו, או שעשה בהם כל דבר אחר שלא הותר לעשותו, דינו – מאסר עד ששה חדשים או קנס עד מאה וחמישים לירות או שני הענשים כאחד.

(ד) אין סעיף זה גורע מאחריותו הפלילית של אדם לפי כל חוק אחר.

43. (א) כל נכה יקבל על חשבון המדינה, בתנאים שייקבעו בתקנות, טיפול במחלה שחלה בה או בחבלה שנחבל או במחלה שהחמירה בתקופת שירותו עקב שירותו בכל עת שיתגלה צורך בטיפול כאמור.

(ב) שר הבטחון יקבע בתקנות ענינים אלה:

(1) תגמולים, או תגמולים נוספים, שישולמו לנכים המקבלים טיפול לפי סעיף קטן (א), ועקב הטיפול אינם מסוגלים לעבוד;

(2) הפחתות מתגמוליהם של נכים המקבלים טיפול כאמור וכלכלתם אגב הטיפול היא על חשבון המדינה.

(ג) "טיפול", בסעיף זה – טיפול רפואי, ובכלל זה טיפול חירורגי, בדיקות רפואיות, אשפוז, טיפול בית, הבראה, ואספקת רפואות, מכשירים רפואיים, תותבות, מכשירים אורטופדיים, מכשירי תנועה לקיטעים ולמשותקים וכלבי נחיה לעיוורים והש"תתפות בהוצאות החזקתם של כל אלה.

44. היה טולם דרגות המשכורת של עובדי המדינה בזמן פלוני שונה מסולם הדרגות הנהוג בשעת תחילתו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשט"ו–1955, יחושבו השכר הקובע והתגמולים המיוחדים לפי טולם דרגות המשכורת המחייב בזמן פלוני לפי הקבלה שקבעה הממשלה.

פרק שמיני: ביצוע והוראות מעבר

45. (א) שר הבטחון רשאי להתקין תקנות בענינים אלה:

(1) הקניית מקצוע לנכים והכשרתם לעבודה על חשבון המדינה;

(2) הענקת תשלומים ומתן מילות לנכים לשם הקניית מקצוע להם והכשרתם לעבודה, ואופן סילוק המילות האלה;

(3) המצאת מקומות-עסק לנכים;

(4) מתן מילות וערבויות לנכים לשם יצירת מקורות פרנסה, אן ביסוסם, ואופן סילוק המילות האלה;

(5) מתן מילות וערבויות לנכים לצרכי דיור ושיכון, ואופן סילוק המילות האלה;

(6) כל ענין אחר אשר, לדעת שר הבטחון, עשוי להקל על נכים את קליטתם במערכת חייה הכלכליים של המדינה ואת היאחזותם בה;

(7) קביעת נוהל בכל ענין הנידון בתקנות;

(8) מינוי קציני שיקום ורשויות אחרות לכיצוע התקנות, קביעת סמכויותיהם, תחומי פעולתם וסדרי עבודתם.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) אינן גורעות מן הסמכויות הנתונות בידי שר הבטחון על פי הוראות אחרות של חוק זה או על פי חוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תש"ט-1949⁹.

(ג) על נכים מכוח שירות כמשמעותו בסעיף 1 (3) יחולו הוראות נוספות ששר הבטחון יקבע בתקנות כנחוצות לשם התאמת החוק לענין נכים אלה.

46. (א) מי שזכאי לדמי נכות וקיבל הענקה לפי סעיף 3 לפני תחילתו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשט"ו-1955 (להלן - חוק תשט"ו) יראו את ההענקה ככספים שקיבלם מראש על חשבון המגיע לו מיום תחילתו של חוק תשט"ו, וסעיף 16 יחול עליהם, אלא שבשום חודש לא יעוכב בלא הסכמתו סכום העולה על מחצית דמי הנכות.

הוראות מעבר
[תשט"ו, 20
(ב)-(ה)]

(ב) סעיף 18 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום) תש"ט-1949, כפי שתוקן על ידי סעיף 12 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשי"ב-1952, יוסיף לחול, במידה שהדבר דרוש לסיום החישובים בעד תקופת החשבון שהתחילה ב-1 באפריל 1955 כאילו סעיף 13 לחוק תשט"ו לא נכנס לתקפו, אלא שתקופת חשבון זו תסתיים ב-30 ביוני 1955 במקום ב-30 בספטמבר 1955.

(ג) מי שעקב שירות צבאי, כמשמעותו באכרזה של שר הבטחון לפי סעיף 1, לקה בנכות בתקופה שבין י"ז בכסלו תש"ח (30 בנובמבר 1947) ובין כ"ט בכסלו תש"ט (31 בדצמבר 1948), יהיה רשאי להגיש תביעה על אף האמור בסעיף 32, תוך שלושים יום מיום תחילתו של חוק תשט"ו.

(ד) על אף האמור בסעיף 32, יהיה רשאי להגיש בקשה לפי סעיף 30 תוך ששה חדשים מיום תחילתו של חוק תשט"ו -

(1) מי שלקה בנכות עקב מאורע שקרה כשהוא בשירות צבאי על פי חוק שירות בטחון, תש"ט-1949⁹, ולאחר גמר שירותו זה נתקבל לשירות צבאי על פי התחייבות לשירות קבע;

(2) מי שנחבל עקב שירותו הצבאי ובזמן שירותו עד יום כ"ט באדר תש"ט (30 במרס 1949).

47. פעולה שנעשתה אחרי יום י' בניסן תשי"ד (13 באפריל 1954) ולפני תחילתו של חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (הוראות שונות), תשי"ט-1959, ושהיתה נעשית כדין אילו היה החוק האמור בר-תוקף אותה שעה, רואים אותה כאילו נעשתה כדין.

אישור פעולות
[תשי"ט, 6]

48. שר הבטחון ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות
[29]

ט"ו באלול תשי"ט (18 בספטמבר 1959).

פנחס רוזן
שר המשפטים